

KONSTNÄRS CENTRUM

Remissvar: Departementspromemorian Moderna – En ny myndighet för modern konst, arkitektur och design (Ds 2025:2)

Konstnärscentrum motsätter sig regeringens förslag att Moderna Museet, ArkDes och Statens konstråd slås samman till en större myndighet

Konstnärscentrum representerar yrkesverksamma konstnärer i hela Sverige. Vårt uppdrag är att stärka och bredda konstnärernas arbetsmarknad, vilket vi gör genom att bland annat initiera, beställa, curera och producera konstprojekt och skapa arbetsmöjligheter för konstnärer inom offentlig konst, samt verka för goda arbetsvillkor för konstnärer. Konstnärscentrum företräder 1519 medlemmar, som arbetar i hela Sverige.

Konstnärscentrum avråder från en sammanslagning av Moderna Museet, ArkDes och Statens konstråd. Förslaget *Moderna – En ny myndighet för modern konst, arkitektur och design* innehåller flera allvarliga missbedömningar och saknar adekvat riskanalys. Vi ser en stor risk i att utredningen enbart bemöter myndigheternas administrativa utmaningar, men utelämnar de konsekvenser som en sammanslagning skulle innebära för myndigheternas respektive fält och uppdragstagare.

Moderna museet, ArkDes & Statens Konstråd – Myndigheter med vitt skilda uppdrag

Ett inordnande av Statens konstråd i den nya myndigheten riskerar att leda till negativa konsekvenser för Sveriges samtida konstnärers arbetsmarknad, där Statens konstråd verkar både som viktig uppdragsgivare och aktör. Att inordna Statens Konstråds arbete med att producera nya gestaltningar i samma verksamhet som ett museum, där fokus främst ligger på tillgängliggörande av samlad konst för en publik, riskerar att leda till att det samtida konstfältet försvagas.

Statens konstråd grundades för att främja konstnärers arbetsmöjligheter i Sverige samt nyttja deras kompetens genom involvering och uppdragsförmedling i samhällsbygget och demokratin. Statens konstråd är fortfarande en viktig arbetsförmedlare, kunskapsnav och central myndighet som företräder, fortbildar och främjar konstnärernas aktiva involvering i samhällsutvecklingen.

En allvarlig risk med en sammanslagning av verksamheternas ledning och budget är att den offentliga konsten och de samtida konstnärernas arbetsmöjligheter nedprioriteras under museilagen och drabbas av nedskärningar vid besparingskrav. Då den offentliga konsten utgör en betydande del av konstnärernas arbetsmarknad utgör sammanslagningen ett hot mot konstnärernas försörjningsmöjligheter.

KONSTNÄRS CENTRUM

Konstnärscentrum arbetar med breddad finansiering inom offentlig konst, med uppdragsgivare på både regional, kommunal och privat nivå. Statens konstråds arbete med att främja och innovera uppdrag för konstnärer inom offentlig konst är ett verktyg i det arbetet, då det är ett mycket viktigt exempel och komplement som utgör en förebild för andra uppdragsgivare. På så vis är konstrådet en viktig aktör, inte bara genom de uppdrag de själva producerar utan också genom att agera föredömligt och inspirerande för hela det offentliga konstfältet.

Maktkoncentration och minskade arbetstillfällen

Sammanläggningen riskerar en för konstfältet och de yrkesutövande konstnärerna olycklig koncentration av makt. Som en organisation som organiserar yrkesverksamma konstnärer såväl nationellt som regionalt i norr, mitt, öst, väst samt syd, vill Konstnärscentrum snarare verka för en utveckling i motsatt riktning, där myndigheternas verksamhet görs mer tillgänglig ute i regionerna.

Brist på samråd och dialog – Att reformera ett fält utan fältets involvering

Konstnärscentrum välkomnar att statens myndigheter för konst och arkitektur utreds och förändras, men det bör ske i takt och i samråd med de yrkesfält som de representerar. Vi ställer oss mycket kritiska till utredningens rekommendation att regeringen fattar beslut om en eventuell organisationsförändring så snart som möjligt. En skyndsam hantering av ärendet underminerar de fält som den framtida myndigheten ska representera, och strider mot demokratisk ordning. Vi vill samtidigt uppmärksamma att den yrkesutövande, konstnärliga kompetensen saknas i regeringens lista på remissinstanser.

De samordningsvinster som förslaget – Moderna – en ny myndighet för modern konst, arkitektur och design - säger sig kunna göra är, ur de yrkesverksamma konstnärernas perspektiv, inte på långa vägar värda de monumentala risker som förslaget utgör för konstnärernas framtida arbetsmarknad.

Konstnärscentrum råder på ovanstående grunder regeringen att inte gå vidare med förslaget om att slå samman Moderna Museet, ArkDes och Statens konstråd till en större myndighet.